Dosarul nr.2a-20/2025 I instanță
Nr. PIGD 2-24099012-05-2a-23012025 judecător Alexandru Ciorba
judecătoria Cimișlia sediul central

D E C I Z I E

20 iunie 2025 **mun.Comrat**

Completul de judecată al Curții de Apel Sud sediul Comrat
în componența:
președintele completului, judecătorul Mironov Andrei
judecători Hudoba Valeri și Colev Grigori
grefier Iordanova Maria
cu participarea
reprezentantului Primăriei or.Cimișlia Secară Ion
avocatului Cușnir Iurie în interesele lui Buțanu Valeriu

examinând în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de către Primăria or. Cimișlia și Primarul or. Cimișlia împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 12 decembrie 2024, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Buțanu Valeriu împotriva Primăriei or. Cimișlia, Primarului or. Cimișlia, intervenienți accesorii ÎM „Servicii Publice", SA „General Asigurări" și Inspectoratul pentru protecția mediului cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată,

audiind raportul judecătorului asupra pricinii, asupra esenței apelului,

a c o n s t a t a t:

1. ***<u>Circumstanțele cauzei:</u>***

La data de 04 septembrie 2024, Buțanu Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei or. Cimișlia, Primarului or. Cimișlia, intervenienți accesorii ÎM „Servicii Publice", SA „General Asigurări" și Inspectoratul pentru protecția mediului, solicitând încasarea în mod solidar de la Primarul or. Cimișlia

și a Primăriei or. Cimișlia a prejudiciului material în sumă de 34 198 de lei și compensarea cheltuielilor de judiciare sub formă de plată a taxei de timbru în sumă de 200 de lei, a taxei de stat în sumă de 1617,92 de lei și cheltuielile legate de efectuarea evaluării pagubei în sumă de 1500 de lei. (f.d.1-7)

În motivarea acțiunii a indicat că, în calitate de proprietar al automobilului de marca/model „Toyota Corolla" cu n/î „*****", la data de 03 iunie 2024 spre 04 iunie 2024 a parcat automobilul enunțat pe str. ***** din or. Cimișlia, în urma căruia au căzut unele părți ale unui arbore peste automobil, la care au fost stabilite deteriorări.

A menționat că, la 04 iunie 2024 a fost anunțată poliția or. Cimișlia despre cazul enunțat, însă în urma examinării materialelor, prin încheierea din 04 iunie 2024 a fost invocat necesitatea recuperării pagubei prin acțiune în justiție.

La 07 iunie 2024, a fost expediată în adresa Primarului or. Cimișlia cererea privind prezentarea la data de 14 iunie 2024, ora 10.00 a unui reprezentant al Primăriei pentru a participa la examinarea și constatarea pagubei stabilite de către specialistul din cadrul SRL „Expert Auto Plus".

A notat că, la 14 iunie 2024, la orele 10.00 și 11.00, reprezentantul Primăriei or. Cimișlia nu s-a prezentat conform solicitării. Astfel, de către reprezentantul SRL „Expert Auto Plus" au fost efectuate acțiuni în vederea acumulării informațiilor pentru aprecierea pagubei pricinuite de arborele uscat/cu probleme căzut peste automobil.

A relevat că, la 20 iunie 2024, de către reprezentantul SRL „Expert Auto Plus" a fost întocmit raportul de evaluare nr. 2007/06A privind certificarea rezultatelor evaluării în baza actului de examinare a mijlocului de transport auto 2007/06A, fiind stabilit prejudiciul în mărime de 34 198 de lei.

La 28 iunie 2024, a fost expediată în adresa Primăriei cererea prealabilă privind soluționarea chestiunii privind repararea prejudiciului cauzat în mod amiabil. Iar, la 18 iulie 2024, Primarul or. Cimișlia a emis un răspuns prin care a refuzat soluționarea în mod amiabil a prezentului litigiu.

De asemenea, a menționat că, monitorizarea si supravegherea arborilor din cadrul teritoriului ce aparține domeniului public aparține Primăriei or. Cimișlia care la rândul său este completat de ÎM „Servicii Publice Cimișlia".

În opinia reclamantului, vinovați de producerea prejudiciului sunt Primarul și administrația ÎM „Servicii Publice Cimișlia", prin lipsă de prudență de care a dat dovadă. Lipsa de prudență se atestă și din cuprinsul răspunsului dat prin scrisoarea

cu nr.02/li-711 din 16.07.2024 conform căreia s-a indicat „cu titlul de recomandare Primăria orașului Cimișlia, Vă sugerează în cazul situațiilor similare în scopul evitării unor pagube, solicităm sesizarea APL Cimișlia în scopul defrișării arborilor ce prezintă pericol pentru a obține autorizația tăierilor din fondul forestier”.

La fel, reclamantul a indicat că, locul producerii incidentului este un loc de agrement în fața blocului locativ situat pe str. *****, și unde este amplasat și teren de joacă pentru copii.

2. <u>Soluția instanței de fond:</u>

Prin hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul central din 12 decembrie 2024, s-a admis parțial acțiunea.

S-a încasat din contul Primăriei or. Cimișlia în beneficiul lui Buțanu Valeriu suma de 34 198 (treizeci și patru mii una sută nouăzeci și opt) de lei cu titlu de prejudiciu material.

S-a încasat din contul Primăriei or. Cimișlia în beneficiul lui Buțanu Valeriu, taxa de stat achitată în sumă de 1417,88 de lei, taxa de timbru în sumă de 200 de lei și suma de 1500 de lei cu titlu de cheltuieli privind efectuarea raportului de evaluare, iar în total suma de 3117,88 (trei mii una sută șaptesprezece, 88) de lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

În temeiul art. 89 alin. (1) lit. a) și (3) din Codul de procedură civilă, s-a restituit reclamantului de către Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat, taxa de stat achitată în plus în sumă de 200,04 (două sute, 04) de lei. (f.d.75)

La data de 13 decembrie 2024, Primăria or. Cimișlia și Primarul or. Cimișlia au declarat apel preventiv împotriva hotărârii instanței de fond, în care au solicitat casarea integrală a hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul central din 12 decembrie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Buțanu Valeriu să fie respinsă ca fiind neîntemeiată, concomitent încasarea de la pârât a taxei de stat de care a fost scutit reclamantul. (f.d.83)

Copia hotărârii motivate a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 30 decembrie 2024. (f.d.94)

La data de 23 ianuarie 2025 în adresa Curții de Apel Sud sediul Comrat a parvenit cauza spre examinare. (f.d.97)

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Sud sediul Comrat din 27 ianuarie 2025, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Primăria or. Cimișlia și Primarul or. Cimișlia împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din

12 decembrie 2024, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Buțanu Valeriu împotriva Primăriei or. Cimișlia, Primarului or. Cimișlia, intervenienți accesorii ÎM „Servicii Publice”, SA „General Asigurări” și Inspectoratul pentru protecția mediului cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, și s-a acordat apelantului termen de 10 zile din momentul primirii copiei prezentei încheieri pentru depunerea cererii de apel suplimentare cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. (f.d.101)

3. <u>Solicitarea apelantului:</u>

La data de 06 februarie 2025 Primăria or. Cimișlia și Primarul or. Cimișlia a depus apel motivat împotriva hotărârii instanței de fond.

În motivarea apelului s-a indicat că nu recunosc acțiunea înaintată de Buțanu Valeriu, pe motiv că nu a fost autorizat un loc de parcare sub copacul în cauză, or Buțanu Valeriu, urma să asigure parcarea automobilului în locurile special amenajate. Potrivit pozelor anexate sunt vizibile ramurile unui arbore uscat care prezintă pericol, din considerente necunoscute nu a fost informată APL Cimișlia în vederea aprobării tăierii arborelui în cauză în scopul prevenirii unei catastrofe, or acesta nu a fost cauza neprevăzută consecința unei furtuni cu intensificări ale vântului.

Potrivit Procesului Verbal din 04.06.2024, de audierea martorului precum și încheierea privind rezultatele examinării materialului nr. 1458 din 04.06.2024, ultimul comunică faptul că autoturismul este parcat în curtea blocului din str. M Eminescu 44, sub un copac uscat care permanent când este vânt cad crengi uscate astfel fiind un pericol.

Potrivit prevederilor Legii nr. 187/2022 ”*cu privire la condominiu”* sunt descrise părțile comune ale locatarilor blocului și anume: art. 11 lit. a) terenul, în hotarele stabilite, pe care sunt amplasate clădirea și anexele, compus atât din suprafața construită, cât și din cea neconstruită, care, potrivit naturii sau destinației clădirii, asigură accesul, exploatarea corespunzătoare a clădirii și deservirea proprietarilor. Delimitarea hotarelor acestui teren se efectuează în conformitate cu legislația și documentația de urbanism, respectând reglementările privind spațiul minim necesar pentru zonele rezidențiale (zonă de odihnă, teren dejoacă, locuri de parcare etc.).

Relatează faptul că potrivit prevederilor Legii nr. 239 din 08.11.2007 „regnul Vegetal”, prevede 2 căi legale prin care se permite tăierea vegetației forestiere în

intravilanul localității, și anume: 1. Tăierea vegetației forestiere prin autorizare care reprezintă o modalitate de bază și planificată. Pentru înlăturarea arborilor care se află pe teritoriul APL și care din varii motive necesită a fi tăiați, primul pas este ca, Primăria să facă o solicitare către Institutul de cercetare și Amenajări Silvice (ICAS), pentru a obține actul de cercetare fitosanitară a vegetației forestieră și actul de inventariere, aceste acte vor arăta starea sănătății arborelui și cantitatea masei lemnoase. ICAS în termen de 30 zile va ieși în teren pentru a întocmi aceste acte, după care Primarul solicită decizia consiliului local pentru aprobarea tăierii arborelui. (decizie adoptată la 29.05.2024 nr 04/09), după are se solicită autorizarea defrișării arborelui către Agenția de Mediu, la care se anexează Decizia Consiliului, actul de cercetare fitosanitară, și actul de inventariere. După depunerea cererii Agenția de mediu în maxim 20 zile lucrătoare va elibera Autorizația pentru tăierea vegetației forestiere, cu condiția că toate actele au fost depuse corect și întrunesc condițiile legale.

2. Tăierea vegetației forestiere prin Notificare, o modalitate simplificată pentru efectuarea lucrărilor de tăiere a vegetației forestiere și se aplică ca o excepție pentru situații de urgent în următoarele cazuri: Tăierea arborilor afectați de fenomenele meteorologice și extreme; Copacii rupți sau doborâți de vânt ori zăpadă; Tăierea parțială sau totală a arborilor care constituie impediment pentru lichidarea avariilor sau reparații urgente, la rețele inginerești, în cazul căderii arborilor pe edificii, linii transport a energiei electrice și alte rețele inginerești.

Obligatoriu în notificare trebuie să fie indicate locațiile concrete ale arborilor care suferit în urma calamităților, poze, specia, dimensiunea acestora.

Autorii notificării răspund pentru veridicitatea informației prezentate Agenției de Mediu, în procesul de notificare sunt pasibili de răspundere contravențională sau penală, cu recuperarea prejudiciului cauzat mediului. Notificarea se depune la Agenția de Mediu, Primăria poate începe lucrările de tăiere după ce Agenția confirmă recepționarea notificării, care de regulă durează nu mai mult de 3 zile lucrătoare.

Susține că instanța de fond eronat a dat aprecierea legii și anume: autoritatea publică locală - primăria or. Cimișlia avea obligații legale de a asigura starea fitosanitară a arborilor, de a asigura curățirea și defrișarea arborilor avariați, uscați și bolnavi în mediul urban, nu a ținut cont de îndatoririle sale... Instanța eronat a dat apreciere Deciziei Consiliului or. Cimișlia nr. 04/09 din 29.05.2024 cu privire la defrișarea arborilor din teritoriul administrat de Primăria Cimișlia. (decizie

adoptată cu 4 zile înaintea producerii incidentului). La fel instanța lasă fără apreciere argumentele invocate în conformitate cu art. 36 (1) Legea nr. 1543/1998 cadastrul bunurilor imobile, înregistrarea dreptului asupra bunului imobil este confirmată prin extrasul bunurilor imobile. Or în procesul examinării cauzei a fost anexat extrasul din registru bunurilor imobile, la rubrica proprietar este Republica Moldova (în administrare Agenția Proprietății Publice).

Mai susține că instanța de fond nu a dat apreciere faptului că în locul producerii accidentului nu a fost autorizat un loc de parcare de către primăria or. Cimișlia, or potrivit H.G. 357/2009 prin care a fost aprobat Regulamentul Circulației Rutiere prevede: parcare - staționarea vehiculului într-un loc destinat în acest scop, semnalizat prin indicatoarele: 5.26, .5.48.1, 5.48.3 și marcaj 1.1.1. d), pct. 73 din Regulamentul sus descris prevede: parcarea vehiculelor este permisă numai în locurile destinate în acest scop, semnalizate prin indicatoarele 5.48.1 - 5.48.3 și/sau marcaj 1.1.1.d).

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Sud sediul Comrat din 11 februarie 2025, s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de Primăria or. Cimișlia și Primarul or. Cimișlia împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 12 decembrie 2024.

S-a dispus intentarea procedurii de apel pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Buțanu Valeriu împotriva Primăriei or. Cimișlia, Primarului or. Cimișlia, intervenienți accesorii ÎM „Servicii Publice", SA „General Asigurări" și Inspectoratul pentru protecția mediului cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată.

În vederea pregătirii cauzei au fost efectuate următoarele acte procedurale:

- s-a expediat participanților la proces copia de pe cererea de apel, stabilindu-le termenul de 10 zile de la data comunicării încheierii prezente pentru prezentarea referinței,

- s-a informat părțile privind faptul că în conformitate cu prevederile art. 362^1 alin. (1) al Cod de procedură civilă al RM ei sunt în drept după expirarea termenului de apel să depună apelul incident nu mai târziu de data depunerii referinței la cererea de apel. (f.d.108)

La data de 25 februarie 2025, din partea lui Buțanu Valeriu a parvenit referință la cererea de apel înaintată în care a solicitat respingerea apelului înaintat de către Primăria Cimișlia ca fiind neîntemeiat cu menținerea hotărârii instanței de fond. (f.d.116-117)

În argumentarea referinței a menționat că un argument important, care apelantul induce în eroare atât instanța de apel cât și poziția în care o are în litigiu respectiv, deci apelantul a invocat, că Primăria n-a autorizat locul de parcare în fata blocului locativ, deși fiind asfaltat și efectuate toate lucrările de posibilitatea de accese și de parcare a unităților de transport în fața blocului locativ cu acces public atât a locatarilor precum și accesul altor unităţi de transport.

La fel, apelantul Primăria Cimișlia invocă, că nu este autorizată parcarea auto, anume unde a fost stabilit incidentul căderea arborelui uscat, la fel este un moment care urmează să inducă în eroare instanța de apel, deoarece dacă incidentul avea loc cu implicarea unui cetăţean și care urma să primească ajutor medical la locul incidentului, atunci Primăria urma să răspundă pentru lipsa de amenajare securității cetățenilor aflaţi în scuarul blocului locativ și în locul de agrement unde sunt și loc pentru copii, în alăturarea cu parcările auto. Deci, autoritatea publică locală urmează să îndeplinească totale atribuțiile în raport cu teritoriul care î-i aparține în calitate de proprietar precum și administrator al accesurilor între blocurile locative și spațiilor verzi. Primăria are obligaţii stabilite în baza prevederilor Legii privind administrația publică locală, Codul Civil, Constituția RM.

Susține că un aspect care urmează a fi respins motivarea reprezentantului Primăriei asupra prevederilor Legii privind condominiu, care după părerea apelantului urma a fi instituită, însă nu în ultimul rând reprezentantul Primăriei Cimişlia n-a prezentat acte care a-r confirma că blocul locativ unde a fost stabilit prejudiciu, precum și terenul adiacent al blocului locativ nu este instituită și nu poate fi aplicată Legea condominiu.

Indică că instanța de apel urmează să verifice care din actele prezentate de către Primăria Cimişlia are instituită asupra bunului (superficia), or, bunul locativ și bunul adiacent (terenul aferent) bunului, nu sunt identificate, sunt separate, nu sunt demarcate în natură, nu este stabilită care din cotele părți ale blocului locativ sunt instituite prin superficie și câți locatari beneficiază prin instituirea condominiu.

Instanța de judecata la adoptarea hotărârii s-a ghidat de prevederile art.118 Cod procedura civila, or. din partea pârâtului Primăria Cimişlia a fost doar o poziție scrisă în dezacord cu acțiunea înaintată, nu și aplicarea prevederilor procesuale în vederea răsturnării probelor prezentate de reclamant.

La fel, indică că în cererea de apel de către Primăria Cimişlia sunt indicate aspecte în vederea eschivării de la răspunderea delictuală, indicând alţi agenţi ai statului în vederea gestionarii fondului spații verzi și/sau teritorial al vegetațiilor în intravilanul or.Cimislia.

Menționează că cetăţenii or.Cimişlia urmează să fie în siguranță personală și siguranța administrativă în vederea protejării proprietăților mobile, copiilor, animalelor de companie, e.t.c. în raport cu activităţile și responsabilitățile Administrației Publice Locale. Astfel, instanța de apel urmează să se expună asupra motivelor de fapt și de drept înaintate în cererea de apel expuse de reprezentantul Primăriei Cimişlia, în raport cu hotărârea contestată.

Mai menționează că Administraţia Publică Locală în urma incidentului respectiv, sunt în cazul de achita din surse proprii în vederea lichidării pagubei pricinuite în urma administrării necorespunzătoare a obligațiunilor APL, și fiind fără compensare corespunzătoare, în mod direct voi fi expus in exproprierea sa asupra bunurilor financiare.

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Sud sediul Comrat din 03 martie 2025, a fost numită spre examinare cererea de apel înaintată. (f.d.119).

4. <u>Argumentele părţilor:</u>

În şedinţa de judecată a instanței de apel, reprezentantul Primăriei or.Cimișlia, Secară Ion a susținut pe deplin apelul înaintat pe motivele de fapt și de drept invocate în apel, solicitând admiterea acestuia, cu casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii lui Buțanu Valeriu ca fiind neîntemeiată, or, instanța de fond eronat a dat apreciere probelor și nu a elucidat pe deplin asupra faptului că însăși responsabil pentru gestionarea fondului nu poate fi Primarul or.Cimișlia deoarece terenul nu este a autorității administrației publice locale ci este Republica Moldova.

A menționat că este decizia Consiliului or.Cimișlia, conform căruia este o procedură de defrișare, sunt evaluați acești pomi și sunt supuși defrișării.

De asemenea, a indicat că în procesul de constatare este indicat că automobilul este parcat în curtea blocului, or, conform Legii cu privire la condominiu, responsabili sunt coproprietarii acestor blocuri. Primăria or.Cimișlia nu a autorizat un loc de parcare, or, conform regulamentului circulație, este indicat locurile permisibile care sunt special amenajate, considerând că reclamantul intenționat a plasat automobilul pentru a-și provoca careva deteriorări pentru renovarea acestuia.

Menționează că în cazul dat nu a fost demonstrată vinovăția Primăriei în primul rând pentru neexecutarea sau indiferența în executarea cărorva lucrări, în urma cărora ia adus paguba lui Buțanu Valeriu.

În şedinţa de judecată a instanței de apel, reprezentantul reclamantului Buțanu Valeriu, avocatul Cușnir Iurie a solicitat respingerea apelului și de luat în considerație argumentele expuse în referința depusă de către Buțanu Valeriu.

În şedinţa de judecată a instanței de apel, reclamantul Buțanu Valeriu, reprezentantul intervenientului accesoriu a Inspecției pentru Protecția Mediului Cimișlia, reprezentantul intervenientului accesoriu SA „General Asigurări" și reprezentantul intervenientului accesoriu ÎM „Servicii Publice" **,** fiind citați despre data, ora și locul examinării cauzei, nu s-au prezentat.

Reieșind din prevederile art.379 alin.(2) din Codul de procedură civilă, care prevede că, *neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului*, Completul de judecată a decis examinarea cauzei în lipsa participanților care nu s-au prezentat la proces.

5. <u>Aprecierea instanței:</u>

Examinând materialele cauzei, analizând în complex argumentele şi criticile expuse în scris, respectând limitele judecării apelului inserate la art. 373 Cod de procedură civilă, cu respectarea principiului disponibilității părţilor de a dovedi circumstanţele pe care le invocă drept temei a obiecţiilor sale, Completul de judecată conclude asupra necesităţii admiterii apelului declarat de către Primăria or. Cimișlia și Primarul or. Cimișlia, cu casarea integrală a hotărârii primei instanţe şi remiterea cauzei la rejudecare în primă instanță, în alt complet de judecată, din următoarele raționamente.

Potrivit prevederilor art.373 alin.(1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul*

în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.d) din Codul de procedură civilă*, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b)*.

Potrivit prevederilor art.388 alin.(1) lit.d) din Codul de procedură civilă, *hotărârea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces*.

Ținând cont de normele de drept enunțate supra, Completul de judecată conchide că pe cauza dată sunt prezente condițiile în care instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces și în cazul dat soluția instanței de apel privind restituirea pricinii la rejudecare are drept scop oferirea posibilității de apărare a tuturor persoanelor ale căror drepturi au fost atinse prin hotărârea primei instanțe, fiindu-le garantat dreptul la dublul grad de jurisdicție.

Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă că la data de 04 septembrie 2024, Buțanu Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei or. Cimișlia, Primarului or. Cimișlia, intervenienți accesorii ÎM „Servicii Publice”, SA „General Asigurări” și Inspectoratul pentru protecția mediului, solicitând încasarea în mod solidar de la Primarul or. Cimișlia și a Primăriei or. Cimișlia a prejudiciului material în sumă de 34 198 de lei și compensarea cheltuielilor de judiciare sub formă de plată a taxei de timbru în sumă de 200 de lei, a taxei de stat în sumă de 1617,92 de lei și cheltuielile legate de efectuarea evaluării pagubei în sumă de 1500 de lei. (f.d.1-7)

Prin hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul central din 12 decembrie 2024, s-a admis parțial acțiunea.

S-a încasat din contul Primăriei or. Cimișlia în beneficiul lui Buțanu Valeriu suma de 34 198 (treizeci și patru mii una sută nouăzeci și opt) de lei cu titlu de prejudiciu material.

S-a încasat din contul Primăriei or. Cimișlia în beneficiul lui Buțanu Valeriu, taxa de stat achitată în sumă de 1417,88 de lei, taxa de timbru în sumă de 200 de

lei și suma de 1500 de lei cu titlu de cheltuieli privind efectuarea raportului de evaluare, iar în total suma de 3117,88 (trei mii una sută șaptesprezece, 88) de lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

În temeiul art. 89 alin. (1) lit. a) și (3) din Codul de procedură civilă, s-a restituit reclamantului de către Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Trezoreriei de Stat, taxa de stat achitată în plus în sumă de 200,04 (două sute, 04) de lei. (f.d.75)

La data de 13 decembrie 2024, Primăria or. Cimișlia și Primarul or. Cimișlia au declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, în care au solicitat casarea integrală a hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul central din 12 decembrie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Buțanu Valeriu să fie respinsă ca fiind neîntemeiată, concomitent încasarea de la pârât a taxei de stat de care a fost scutit reclamantul. (f.d.83)

Astfel, efectuând controlul judiciar al hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul central, din 12 decembrie 2024, Completul ridică o problemă de drept procedural în ceea ce privește soluționarea de către instanța de fond a litigiului, care nu a elucidat toate circumstanțele importante speței.

Completul consideră că instanța prematur și injust a soluționat cauza, în special soluția prin care a admis acţiunea înaintată de către Buțanu Valeriu împotriva Primăriei or. Cimișlia, Primarului or. Cimișlia, intervenienți accesorii ÎM „Servicii Publice”, SA „General Asigurări” și Inspectoratul pentru protecția mediului, privind încasarea în mod solidar de la Primarul or. Cimișlia și a Primăriei or. Cimișlia a prejudiciului material în sumă de 34 198 de lei și compensarea cheltuielilor de judiciare sub formă de plată a taxei de timbru în sumă de 200 de lei, a taxei de stat în sumă de 1617,92 de lei și cheltuielile legate de efectuarea evaluării pagubei în sumă de 1500 de lei.

Potrivit prevederilor art.62 alin.(1)-(3) din din Codul de procedură civilă, *coparticiparea procesuală este obligatorie dacă examinarea cauzei implică soluţionarea chestiunii cu privire la drepturile sau obligaţiile mai multor reclamanţi şi/sau pârâţi atunci când: a) obiectul litigiului îl constituie drepturile şi obligaţiile comune ale mai multor reclamanţi sau pârâţi; b) drepturile şi obligaţiile reclamanţilor sau pârâţilor decurg din aceleaşi temeiuri de fapt sau de drept. Ca urmare a constatării temeiurilor coparticipării procesuale obligatorii, instanţa judecătorească va înştiinţa, din oficiu sau la cererea participanţilor la proces, pe toţi coreclamanții şi copârâții despre posibilitatea de a interveni în*

proces. Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea participantului la proces privind înştiinţarea coparticipantului poate fi atacată odată cu fondul cauzei. În cazul existenţei temeiurilor prevăzute la alin.(1), orice persoană are dreptul să solicite intervenirea în proces în calitate de coreclamant sau copârât. Încheierea judecătorească prin care a fost respinsă cererea persoanei interesate de a interveni în proces în calitate de coparticipant obligatoriu poate fi atacată cu recurs. Examinarea recursului nu afectează continuitatea şedinţei de judecată, însă până la pronunţarea deciziei instanţei ierarhic superioare se amână pledoariile. Dacă încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea persoanei interesate de a interveni în proces în calitate de coparticipant obligatoriu a fost casată, instanţa reia examinarea cauzei de la pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare.

Conform prevederilor art.9 lit.a) a Legii regnului vegetal nr.239-XVI din 08.11.2007, *de competenţa autoritarilor administraţiei publice locale sânt exercitarea controlului asupra stării, protecţiei şi folosinţei obiectelor regnului vegetal la nivel local*.

Potrivit prevederilor art.5 alin.(1) a Legii privind administraţia publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, *autorităţile administraţiei publice locale prin care se realizează autonomia locală în sate (comune), oraşe (municipii) sânt consiliile locale, ca autorităţi deliberative, şi primarii, ca autorităţi executive*.

Conform art.14 alin.(2) lit.b) a Legii menționate, *pornind de la domeniile de activitate ale autorităţilor administraţiei publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competenţe: administrează bunurile domeniului public şi ale celui privat ale satului (comunei), oraşului (municipiului)*.

În conformitate cu prevederile art.6 alin.(1) a Legii cu privire la spaţiile verzi ale localităţilor urbane şi rurale nr.591-XIV din 23.09.1999, *spaţiile verzi folosite în interes public constituie obiectul exclusiv al proprietăţii publice şi nu pot fi privatizate sau arendate*.

Articolul 23 alin.(1)-(3) a Legii supra indicate, stipulează că *îngrijirea spaţiilor verzi se asigură de către proprietarii şi gestionarii acestora, conform tehnologiei şi agrotehnicii stabilite. Proprietarii şi gestionarii de terenuri cu spaţii verzi sânt obligaţi să asigure îngrijirea la timp şi păstrarea acestora în limitele hotarelor lor. Proprietarii şi gestionarii de terenuri cu formaţiuni silvice (păduri-parc, parcuri etc.) sânt obligaţi să realizeze măsurile de menţinere şi îngrijire a*

arboreturilor în conformitate cu normele tehnice şi cerinţele de îmbunătăţire a compoziției lor, de efectuare la timp a lucrărilor sanitare şi de reconstrucție.

Conform prevederilor art.9 alin.(1) a Legii privind administrarea şi deetatizarea proprietăţii publice nr.121-XVI din 04.05.2007, *împuternicirile de proprietar al patrimoniului unităţii administrativ-teritoriale sânt exercitate de consiliul local în numele unităţii administrativ-teritoriale*.

Din sensul normelor legale citate supra rezultă că spaţiile verzi constituie obiectul exclusiv al proprietăţii publice și că sunt administrate de consiliul local, precum și că de competența autorităților administraţiei publice locale (consiliul local), sânt exercitarea controlului asupra stării, protecţiei şi folosinței obiectelor regnului vegetal la nivel local.

Instanța de apel reține că, în speță, obiectul litigiului îl constituie încasarea în prejudiciului material în urma căderii copacului peste automobilul ce aparţine cet.Buțanu Valeriu.

Subsecvent, luând în considerație normele menționate supra, Completul concluzionează că Consiliul orășenesc Cimișlia administrează atât bunurile domeniului public, cât şi ale celui privat ale satului, oraşului, aceasta la rândul său având dreptul să participe nemijlocit în proces, să-și exprime poziția, să administreze probe și să formuleze cereri.

Completul subliniază că potrivit prevederilor art.118 alin.(3) din Codul de procedură civilă, *circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate*.

Concomitent, potrivit art.185 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, *judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplineşte următoarele acte: soluţionează problema intervenirii în proces a coreclamanţilor, copârâţilor şi intervenienţilor*.

Prin prisma art.183 alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă, implicarea în proces a altor persoane este necesară pentru stabilirea corectă a componenţei participanţilor la proces. Neîndeplinirea acestei sarcini, în faza pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, are ca efect comiterea erorilor judiciare.

Deci, Completul concluzionează că la examinarea cauzei și emiterea hotărârii, instanța de fond nu a stabilit pe deplin cercul integral de persoane care urmează a fi atrase în acest proces judiciar.

Prin urmare, Completul constată că instanţa *în speţă* a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces.

Această încălcare, în conformitate cu prevederile art.388 alin.(1) lit.d) din Codul de procedură civilă, constituie temei incontestabil pentru casarea hotărârii judecătoriei, indiferent de argumentele apelului, deoarece pe lângă încălcările prevederilor imperative ale legislației de procedură civilă, în cazul dat are loc încălcarea prevederilor art. 20 din Constituția RM, ce garantează dreptul de acces liber la justiție, precum și art.6 CEDO, potrivit căruia persoana trebuie să aibă posibilitate reală de a-şi apăra drepturile şi interesele legitime.

Astfel, în Hotărîrea CEDO la cauza «Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands» din 27 octombrie 1993 (plângere nr. 14448/88) sunt indicate următoarele: *«...noțiune de **proces echitabil**, formată în jurisprudența Curții, include cerința echității în drepturi procesuale ale părților în sensul echilibrului just între părți atât în privința cauzelor civile, cât și a celor penale. Instanța a explicat, că principiul **echității în drepturi procesuale ale părților** subînțelege în cazul litigiului, ce atinge interesele private, că fiecare parte urmează să dispună de posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza, inclusiv probele în condițiile, în care nu pun această parte în poziția substanțială mai mult dezavantajoasă față de partea oponentă".*

Conform prevederilor art.26 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă al RM, *procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale.*

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încît părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei.

Instanţa care judecă cauza îşi păstrează imparţialitatea şi obiectivitatea, creează condiţii pentru exercitarea drepturilor participanţilor la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanţelor reale ale cauzei.

Egalitatea părţilor în drepturile procedurale este garantată prin lege şi se asigură de către instanţă prin crearea posibilităţilor egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susţinerea poziţiei asupra

circumstanţelor de fapt şi de drept, astfel încât nici una dintre părţi să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Astfel, din motivele indicate, Completul consideră necesar a casa hotărârea și a remite pricina la rejudecare în prima instanță.

La rejudecarea cauzei, instanța de judecată urmează să efectueze pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare în conformitate cu cerințele art.185 din Codul de procedură civilă, luând în considerație prevederile art.62, 67, 70 din Codul de procedură civilă, și să soluționeze chestiunea privind antrenarea în cauza a persoanelor, interesele cărora pot fi atinse prin hotărârea emisă în fond.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.d), art. art.386-387, art.388 alin.(1) lit.d), art.389-390 din Codul de procedură civilă, *Completul de judecată*

D E C I D E :

Se admite apelul declarat de către Primăria or. Cimișlia și Primarul or. Cimișlia.

Se casează integral hotărârea judecătoriei Cimișlia, sediul central din 12 decembrie 2024, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Buțanu Valeriu împotriva Primăriei or. Cimișlia, Primarului or. Cimișlia, intervenienți accesorii ÎM „Servicii Publice”, SA „General Asigurări” și Inspectoratul pentru protecția mediului cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, ***cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță - Judecătoria Cimișlia, în alt complet de judecată***.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele completului: Judecător: Judecător:

Mironov Andrei Hudoba Valeri Colev Grigori